

derpaa, idet den vilde ansee dem for aldeles upraktiske og urimelige, saaledes f. Ex. den, at have flere Spilledage end nu, altsaa spille i Sommerens Tid. Hvis dette var fordelagtigt, kunne de Herrer være overbeviste om, at de Naand, hvis Interesse er saa noie forbunden med Theatervæsenet, nok vilde have prøvet derpaa, og de have sandelig ogsaa gjort det; men det er mislykket, de ere tværtimod gaaede den modsatte Vej af den, det kongelige Theater har fulgt, idet de ikke begynde saa tidligt og ende før dette; de have nemlig kun haat Tab ved i den Henseende at følge det kongelige Theater, og dettes Budget vil ogsaa fremvise Tab paa den Tid af Aaret, hvorom der her er Tale. Skulle vi nu gaae til den private Entreprise og altsaa ikke mere have noget kongeligt Theater, saa vil Folgen blive, at vi ikke længere have nogen national Skueplads, og Folgen deraf er atter, at en Deel af de nationale Uttringer i Danmark ikke mere kan komme frem, hvilket vilde virke i overordentlig høi Grad uheldigt for Nationalaandens Udvikling i det Hele; men det er jo i saamange Henseender, at man her i Landet, hvor det er saa vanskeligt for os at bevare vor Selvstændighed, vor Nationalitet, handler saaledes, at man synes at fortjene den Behreidelse, som Grækeren Philomen rettede til en af sine Landsmænd: „Har Du da saa stort et Hæftværk med at see den græske Nationalitets sidste Dage?“ Det er et stort Hæftværk, man her har med at udslætte en Skueplads, hvor Nationalaanden for en stor og vigtig Deel skal yttre sig, og som er det eneste Sted, hvor denne Deel af dens Livsyttringer kan og vil finde Sted.

Bale: De Herrer ville vide, at jeg i Theaterspørgsmaalet naabent har vedkjendt mig to Betragtninger. Den ene er den, at jeg vilde ansee det for bedre stemmende med vor hele Udvikling, om en Anstalt som det kongelige Theater gik over til at blive drevet gennem privat Entreprise, eller, hvis dette

ikke kunde lykkes, f. Ex. gennem Kjøbenhavns Commune. Den anden Betragtning er den, at der efter de forandrede Forhold i Staten og paa en Tid, da man staaer i Begreb med at paalægge Borgerne større Skatter, maa gives Punkter, hvor der maa indtræde Beparelser, og jeg tillod mig fra Begyndelsen af at sætte dette Spørgsmaal i Forbindelse med den Betragtning, at der netop paa dette Punkt vedrørende Theatret maatte gjøres Beparelser. Naar der nu issøv og iaar som Udbytte af den paa Foranstaltning herfra nedsatte Theatersonimission, er blevet forelagt af Regjeringen et Forslag til en Theaterlov, hvilket atter iaar har været under Behandling i et Udvalg, og naar Thinget har betruet mig Sæde i dette Udvalg, har jeg nødvendigvis maattet gjøre mig selv det Spørgsmaal, om det vilde være muligt at sætte det Samme igjennem iaar, som vi satte igjennem forrige Aar. Forrige Aar lykkedes det vel ikke Mindretallet at faae det Fleertal for sin Betragtning af Sagen, nemlig at Theatret skulde overgives i private Hænder, men det lykkedes at faae Theaterloven standset, saaledes at vi ikke fik nogen Theaterlov. Det Forslag, som nu foreligger for det høie Thing, baade i Finantsloven og i en særlig Betænkning over Theaterforslaget, er naturligvis fremgaaet af en Overenskomst mellem de forskjellige modstaaende Afstuelser; det er en Overenskomst, som er fremkommen ved Intødekommen fra forskjellige Sider, og inden vi gaae over til Afstemning, tør det maaskee være mig tilladt overfor dem, der pleie at staae mig nærmest i denne Sag, at sige, hvad der er vundet ved de Forslag, her foreligge. Hvis disse Forslag vedtages, er der bundet det, at Thinget i det Mindste i 5 Aar ikke indlader sig paa at bringe vore Theaterforhold til at foreligge i Lovsform, og Thinget maa vide, hvilke Vaand der lægges paa dets Afstemning, naar en Sag har faaet en Ordning i Lovsform, dette have vi seet ved Stamstutteriet, og vi see det ligeledes ved en saadan gammel An-